

ГАЛЕРИЈА НАУКЕ И ТЕХНИКЕ САНУ

Ђуре Јакшића 2, Београд

gnt@sanu.ac.rs

www.sanu.ac.rs

Радно време галерије:

понедељак – петак: 10 – 20 часова

суботом: 10 – 15 часова

недељом затворено

Улаз слободан

Изложба

„Светло и тамно:

Становање Рома у Београду на прелазу 20. у 21. век“

7 – 28. април 2016. године

Аутори: др Злата Вуксановић-Мацура и проф. др Владимир Мацура

Организатор: Одбор САНУ за проучавање живота и обичаја Рома

У четвртак 7. априла 2016. године у Галерији науке и технике САНУ (Ђуре Јакшића бр. 2) у 19 часова, биће отворена изложба „Светло и тамно: Становање Рома у Београду на прелазу 20. у 21. век“ аутора др Злате Вуксановић-Мацуре и проф. др Владимира Мацуре. Организатор је Одбор САНУ за проучавање живота и обичаја Рома.

Београд је град у коме живи највећи број Рома у Србији и где се манифестују многи облици становања и живљења ове најугроженије националне мањине. Током неколико последњих деценија спроведено је више истраживања која су била покренута питањем: како Роми данас станују у Београду? Почевши од текстова објављених у неколико зборника које је приредила Комисија САНУ за проучавање живота и обичаја Рома, преко истраживања која је радила невадина организација Друштво за унапређивање ромских насеља, истраживања која је иницирао Град Београд, па до новијих истраживања која су била мотивисана потребом смештаја породица из подстандардних насеља, стваран је мозаик различитих одговора која се могу објединити у целовиту слику београдских ромских насеља и становања на прелазу два века.

Главна намера изложбе “Светло и тамно: становање Рома у Београду на прелазу 20. у 21. век” јесте да прикаже актуелне услове и видове становања Рома у Београду полазећи од тешке стамбене ситуације са којом се суочава велики број припаднике ове националне мањине до позитивних искустава на решавању стамбених и насељских проблема. Изложба се надовезују на раније активности и изложбу „Живот на ивици: становање београдских Рома 1919–1941“, реализоване током априла 2015. године у Галерији науке и технике САНУ.

Изложбу чине два главна сегмента: *светло* и *тамно*. Сегмент насловљен *светло* обухвата позитивна решења и примере добре праксе, који су реализовани у последњих пар деценија и који су иницирали шире акције унапређења животних и стамбених услова ромске заједнице. Приказане су конкретне градитељске активности, које су спроводиле локалне заједнице, општинске власти, развојне и донаторске, домаће и међународне организације, као и сами Роми. Сегмент изложбе насловљен *тамно* приказује стамбене проблеме са којима се данас суочавају Роми у Београду, као и поступке дела градских власти и опште популације који су за последицу имали још већу стамбену искљученост најсиромашнијег дела ромске заједнице.

Поставка обухвата савремени и архивски материјал – планове, карте, фотографије, цртеже, макете насеља и стамбених групација, књиге и публикације. Изложбени материјал највећим делом потиче из Друштва за унапређивање ромских насеља (ДУРН), Координационог центра за укључивање Рома града Београда, Урбанистичког завода Београда, Канцеларије Уједињених нација за пројектне услуге (UNOPS), Организације за европску безбедности и сарадњу у Србији (ОЕБС), Сталне конференције ромских удружења грађана (СКРУГ), Хаусинг центра и Екуменске хуманитарне организације (ЕХО), као и из колекције аутора изложбе. Податке о становању Рома према попису становништва, домаћинстава и станова из 1991, 2002. и 2011. припремио је Завод за информатику и статистику Београда (ЗИСБ), а уз сарадњу аутора са Јовом Самарџићем, стручним руководиоцем Завода. Део фотографија љубазно је уступио Велимир Саватић. У припреми изложбе помогли су и Живојин Митровић, Љуан Коко, Славко Јовановић, Славиша Маринковић, Марко Давинић, Миодраг Ференчак, Звездана Мојсић и Драган Арбутина.

Током изложбе, у ГНТ САНУ биће организован и пратећи програм у оквиру циклуса предавања „Академик Александар Деспих“ и округли сто о легализацији ромских насеља.

Предавања

У оквиру изложбе биће одржан XII меморијални циклус предавања „Академик Александар Деспих“. Сва предавања биће одржана у Галерији науке и технике САНУ ((Ђуре Јакшића бр. 2) са почетком у 18 часова:

- Приказ истраживања академика Милана Лојанице о најнижем стамбеном фонду Београда средином двадесетог века – предавач: Александра Мокрањац – 11. април, у 18:00
- Стамбена искљученост Рома у Југоисточној Европи и Србији – предавач: проф. др Мина Петровић– 12. април, у 18:00
- Мапирање ромских насеља Београда 2000. године – предавач: проф. др Владимир Мацура – 13. април, у 18:00
- Истраживање иницијатива за пресељење ромског насеља „Газела“ 2004-2008. – предавач: Лазар Дивјак, МА– 14. април, у 18:00
- Анализа стамбених склопова ромске куће – предавачи: академик Бранислав Митровић и Јелена Митровић – 15. април, у 18:00
- Традиционалне бајте и окућнице Рома у Подунављу – предавач: др Биљана Сикимић – 18. април, у 18:00
- Енергетске карактеристике ромске куће – предавач: доц. Др Љиљана Ђукановић - 20. април, у 18:00
- Самоградња и ромска кућа – предавач: мр Миодраг Ференчак - 21. април, у 18:00
- Социјално становање и Роми – предавач: др Злата Вуксановић-Мацура - 22. април, у 18:00
- Родна неравноправност у становању Рома – предавач: Вера Куртић - 25. април, у 18:00
- Правни аспекти становања Рома у нелегално изграђеним или насељеним објектима – предавач: проф. др Јелена Јеринић - 26. април, у 18:00

Округли сто „Легализација ромских насеља“

Среда, 27. април у 18. часова

Неадекватни услови становања Рома представљају један од највећих проблемима са којима се у Србији у свакодневном животу суочава ова национална мањина. Велики изазови постоје и у вези с предузимањем мера за превазилажење овог сложеног проблема. Једно од могућих решења у вези са правно-урбанистичким питањима насеља и кућа налази се у дугогодишњој иницијативи легализације неформалних ромских насеља као целине. Циљ округлог стола о легализацији ромских насеља је да се у отвореној и

компетентној дискусији истакну предности концепта легализације неформалних ромских насеља као целине, те да се сагледају препреке у овом процесу и начини за њихово превазилажење, посебно у светлу недавно усвојеног Закона о озакоњењу објеката.

На округлом столу ће говорити аутори преднацрта закона о легализацији неформалних ромских насеља, а планирано је учешће и представника Националног савета ромске националне мањине, представника министарства задуженог за становање, Републичке агенције за становање, Канцеларије за људска и мањинска права, Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва, стручњака из области социјалног и приступачног становања, представника ромских организација и организација цивилног друштва које се баве становањем и правом на стан, као и представника заинтересованих међународних организација.